

$$\mu_{Z_1}(x, y) = \min \mu_1(x, y), \mu_2(x, y), \dots, \mu_m(x, y) . \quad (4)$$

Convolution of criteria (4) can be expressed through weight values of factors w_j and the corresponding utility functions of the function in this way:

$$R(x) = \min_j w_j f_j(x) . \quad (5)$$

Similarly to the previous one, another type of convolution of relations is introduced $\{F_j\}$, which uses the weight and function of the utility factors:

$$Z_2 = \sum_{j=1}^m w_j f_j(x), \text{ where } \sum_{j=1}^m w_j = 1, w_j \geq 0 \quad (6)$$

Convolution Z_2 meets the membership function $\mu_{Z_2}(x, y) = \sum_{j=1}^m w_j \mu_j(x, y) .$

The choice and implementation of a certain anti-crisis solution in the process of enterprise management is intended to stabilize the process of functioning of a certain business entity, increase flexibility, adaptability and resistance to changes in the external environment and the impact of negative factors, and ensure greater high efficiency in the use of available resources.

Literature:

1. Zaychenko O. Operations Research: a collection of tasks / O. Zaychenko, Y. Zaychenko. — K. : Word, 2007. — 472 p.

2. Melnikov A. Multifactorial choice of alternative options for an optimal anti-crisis solution in the process of ensuring the economic security of an enterprise on the basis of a fuzzy preference relation / A. Melnikov, M. Karaim // Scientific herald of the National Forestry University of Ukraine). — 2013. — №23.2. — P. 355–362.

3. Karaim M. The choice of the optimal variant of an anti-crisis solution in the process of ensuring the economic security of a machine-building enterprise / M. Karaim // Economics and management of engineering enterprises: problems of theory and practice. — K.: Kharkiv. aviation institute, 2014. — №4 (28). — P. 123–134.

УДК 65.011.56

Січко Т.В.

Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ

Sichko T.V.

FEATURES OF PROCESS APPROACH TO MANAGEMENT

«Не товари, а процеси їх створення визначають довгостроковий успіх компанії», - стверджують батьки реінжинірингу бізнес-процесів Майкл Хаммер і Джеймс Чампі [1]. Саме бізнес-процеси аналізу ринку, виробництва і логістики продукції, сервісного обслуговування, стратегічного планування,

бюджетування, розвитку і т.ін., що оптимально вибудовані і безперервно вдосконалюються, роблять компанії більш успішними і відмінними від інших.

Переважна частина діяльності більшості організацій - це процесна діяльність (80-90%), решта припадає на проектне управління. Отже, процесний підхід - це один з ключових інструментів корпоративного управління і підвищення рівня зрілості та ефективності організації.

З огляду на високий рівень пріоритетності ефективного управління бізнес-процесами, активним дослідженням цієї сфери наукових знань займалися на міжнародному рівні Міжнародний центр збору і аналізу бенчмаркінгової інформації (IBC-International Benchmarking Clearinghouse) і Європейський фонд управління якістю (EFQM), NTNU / SINTEF (м. Трондхейм, Швеція) [3].

Сучасні автори виділяють три групи бізнес-процесів:

- Процеси управління. Ці процеси призначені для планування, моніторингу та аналізу роботи. Процеси управління не додають цінності для кінцевого споживача, але вони необхідні для результативної та ефективної роботи організації. До таких процесів часто відносять процеси планування, постановки цілей, моніторингу та вимірювань, бюджетування тощо.

- Виробничі (основні) процеси. За рахунок цих бізнес-процесів організація досягає своїх цілей. Виробничі процеси забезпечують перетворення продукту або послуги і додають цінності для кінцевого споживача. До виробничих процесів відносять процеси проектування, виготовлення, надання послуг, монтажу та ін.

- Забезпечуючі (допоміжні) процеси. Ці процеси необхідні для нормального виконання виробничих процесів. Вони не приносять доданої цінності для кінцевого споживача, однак без них неможливе досягнення цілей виробничих процесів. До забезпечуючих процесів відносять процеси закупки, управління персоналом, управління інфраструктурою та ін.

На підприємстві може існувати декілька основних бізнес-процесів, які можуть бути орієнтовані на різні види споживачів, різну продукцію, різні ринки. При цьому специфіка продукції, послуги, споживачів і ринків визначає специфіку складу основних бізнес-процесів. Основні бізнес-процеси можуть складати ланцюжок життєвого циклу продукції. Для виявлення основних процесів більшість спеціалістів в області процесної організації виробництва розглядають шлях, яким основний продукт «проходить» через організацію від входу до виходу. Потім вони пропонують розділити цей шлях на великі етапи, для яких необхідно встановити керівників (власників) процесів з вищого керівництва підприємства.

Допоміжні бізнес-процеси, як правило, поставляють ресурси для основних процесів. До них спеціалісти відносять наступні процеси: підготовка кадрів; сервісне обслуговування обладнання; забезпечення зв'язком, ІТ-забезпечення; адміністративно-господарське забезпечення; забезпечення

безпеки; інші процеси, які підтримують функціонування основних бізнес-процесів.

Всі бізнес-процеси підприємства і основні, і допоміжні, і процеси стратегічного управління, повинні бути взаємно узгодженні, а також узгодженні з зовнішнім середовищем,

Управління бізнес-процесами – це здатність визначати, здійснювати, управляти, аналізувати, оптимізувати взаємодії між: інформаційними системами в межах організації; персоналом; зовнішніми бізнес-партнерами.

Управління бізнес-процесами гарантує, що достовірна інформація поступає в потрібне місце в потрібний час.

Підбиваючи підсумки, відзначимо, що в умовах ринку який розвивається і здорової конкуренції доцільніше використовувати процесний підхід управління. Основні його достоїнства - прозорість, орієнтованість всієї команди на позитивний результат і гнучкість системи управління.

Література:

1. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе / М. Хаммер, Дж. Чампи. – 2011. – 288 с.

2. Харрингтон Дж. Оптимизация бизнес-процессов: документирование, анализ, управление, оптимизация / Дж. Харрингтон, К. С. Эсселинг, Х. Ван Нимвеген [пер. с англ.]. – СПб.: Азбука; СПб.: БМикро, 2009. – XXIV. – 328 с.

3. Шемаєва Л. Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: [монографія] / [Л. Г. Шемаєва, К. С. Безгін та ін.] // Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240 с.

УДК 338.43(477)

Теребух М.І., Назаркевич О.Б.

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ПИТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ У РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ**

Terebukh M.I., Nazarkevych O. B.

**ISSUES OF STRATEGIC PLANNING IN THE DEVELOPMENT OF RURAL
AREAS IN UKRAIN**

Сучасний світ не може обійтись без прогнозування, передбачення та встановлення певних пріоритетів розвитку. Ефективним інструментом у цьому випадку виступає розроблення та реалізація стратегій соціально-економічного розвитку як національної економіки, так і її підсистем. І власне дуже важливо, щоб це відбувалося найбільш оптимальним шляхом з врахуванням науково обґрунтованих пріоритетів та сучасних тенденцій глобального, національного та місцевого розвитку.